

AG 32 - Arbetshygien

Utsänt till: Sjögren, Folkesson, Gerhardsson, Hammar, Hellenäs, Lind-Båth, Lundin, Mellqvist, K A Persson, Ramberg, Säve-mark, Trägårdh, Ulfvarson, Wattman, Weman, Wemmert
samt för kännedom: Kadefors, B Pekkari

PROTOKOLL

Nr 58

fört vid sammanträde med AG 32 den **17 maj 2001** på Svetskommissionen

Närvarande: Bengt Sjögren (ordf), Björn Hammar, Mathias Lundin, Mette Ramberg, Göran Säve-mark, Claes Trägårdh, Ulf Ulfvarsson.

1. Godkännande av dagordning

Nya punkter... godkändes dagordningen.

2. Föregående sammanträdes protokoll (nr 57)

Protokollet godkändes och lades till handlingarna.

3. Livscykelanalys (kort rapportering)

Stefan Larsson är ansvarig för hela koncernen. Ny på Esab Annika Fredgren aktuell i framtiden.

4. Varuinformation för tillsatsmaterial

Hammar: Rapporterade om en träff med KemI, AV osv där det rapporterades 2/3 av varuinformations-bladen överlag är felaktiga och 1/3 av dessa är direkt lagvidriga. "Varför skall vi om inte våra konkurren-ter?" är en vanlig ursäkt. Glapp i lagstiftningen om vad leverantören är skyldig att deklarerat. Nytt EU-regelsystem som ej är genomfört ännu, träder i kraft först om ett halvår. Björn kollar detta vidare. Problemet är att om ett ämne får hårdare krav ligger den gamla informationen kvar.

10-12 programvaruleverantörer för hantering av kemikalier samlades av VI. Ett mål är att formen (lay-outen) skall standardiseras.

AG32 har koncentrerat sig på att utveckla råd om vad som skall finnas med i varuinfo, snarare än att ge riktlinjer.

Vi siktar på en publikation av råden i Svetsen, också som en information till "användarna". Frågor i texten måste besvaras innan detta kan göras. T.ex. om egna riskfraser bör läggas till.

Det är väsentligt att varuinformationen är olika (nyanserad) för olika typer av produkter. En del produkter är farligare än andra.

Om man använder riskfraserna hamnar man i KemI:s system? Man skall gå efter en ämnes lista för att det skall gå rätt till. Kolla detta med KemI.

Vi kollar med KemI, Norska atikeln, Dandskarna, exempel från Esab (**distribueras via vanlig post**)

Hur skall man fasa in detta i arbetet med AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbetet. Detta gäller hur man använder informationen i verkstäderna och inte de råd som vi jobbar på som kanske mest riktar sig mot leverantörerna. Det är dock viktigt att informationen slutligen fungerar i verkstäderna.

Vi tänker igenom till nästa gång.

Postadress/Postal address	Besöksadress/Office address	Telefon/Telephone	Telefax	E-mail	Bankgiro
Svetskommissionen				svetskom@svets.a.se	711-2154
Box 5073	Grev Turegatan 12A	Nat. 08-791 29 00	Nat. 08-679 94 04	Web location	Postgiro
S-102 42 Stockholm	Stockholm, Sweden	Int. +46-8-791 29 00	Int. +46-8-679 94 04	www.svets.a.se	53917-1

5. Standardisering

Uppställning **bifogas**. Vi avvaktar med översättning av 10882.

Göran: man jobbar med ett annex till prEN ISO 15011-1 som behandlar rekommendationer för att samla upp röken så detta görs på samma sätt. Metoden som beskrivs i standarden är för generell. Annexet kan bli en fristående standard. Göran ämnar åka på mötet med CEN/TC121/SC9/WG5 den 24-25 september 2001.

6. Gränsvärden

Det förs diskussioner inom EU om sänkning av HGV till 0,2 ppm för NO₂ och 20 ppm för CO. Grunden till dessa förslag är hälsovetenskaplig och inga ekonomiska aspekter är medtagna. Förslaget är meningen att bli ett vägledande gränsvärde (indikativt). Claes menar att man vill att gränsvärden skall bli bindande vilket betyder att man tar med ekonomiska konsekvenser osv, och så måste man lägga sig på en nivå så alla länder klarar detta. Claes gissar att det landar på HGV som vi redan har i Sverige idag d.v.s. 2 ppm NO₂ och 35 ppm CO. Det finns idag 5 bindande HGV.

Björn undrar vem som driver att det skall bli ett bindande gränsvärde. Han är mycket orolig att sänkningen drivs igenom i alla fall av politiska orsaker.

Om det blir ett indikativt gränsvärde menar Claes att ”då konstaterar vi (AV) att man inte skall ändra HGV”. Claes menar att vi vet var vi står och ser inte att vi måste sänka HGV för NO₂. Han tycker att det vore behagligt med ett bindande HGV på en högre nivå (t.ex. 2 ppm) så det inte blir några tolkningsproblem.

Bengt menar att det är klart att man skall skydda folk, men en del personer är faktiskt känsligare än andra.

Vad är mest taktiskt, ett lågt indikativt gränsvärde som man kan diskutera om i Sverige eller ett bindande gränsvärde som är högre så man slipper tolkningsproblem?

7. Cancerrisken vid svetsning

Det vetenskapliga underlaget som bifogats föregående protokoll diskuterades. Sammanställningen kommer att kompletteras med ytterligare undersökningar m.a.p. manuell metallbågsvetsning. Man har hittat 17-20 ggr gränsvärdet.

Mängden rostfri svetsning ökar. Den mängd personer som utsätts ökar. De som svetsat tidigare.

Det vi konstaterat tidigare är att rostfri svetsning inte är farligare än tidigare, men sexvärt krom i andra industriella sammanhang påvisat ökad cancerrisk och att man definitivt måste skydda sig.

Bengt: det man upptäckt på senare tid är att det även orsakar spontanaborter (männen som svetsar).

8. Kort rapportering från:

- a) AV: Det nya är 2001:1 Systematisk... Direktivet som detta bygger på antogs redan 1989 då vi inte kunde påverka. Det finns saker som av tycker kanske inte är så lyckade. Den använder man sig av om det inte finns mer detaljerade föreskrifter på området. När det gäller svetsning gäller AFS 1992:9 Smältsvetsning och termisk skärning.

Hammar menar att den nya föreskriften är mycket striktare instruktioner/dokumentation skall finnas för företag >10 anställda.

Många anser att detta är en god komplettering till kvalitetsarbetet i företagen. Många vill använda BS 18001 (dock ingen brittisk standard).

- b) IIW Com VIII: Möte i Paris den 20 mars inget protokoll än.

- c) Svetskommissionen: Kursen var utmärkt! Dock dålig respons på marknadsföringen 17 anmälda av 14000 potentiella.

Hammar kör 20-25 kurser och Sven-Erik Törnquist, VI, ca 15 per år. Kurserna tar upp många arbetsmiljöaspekter. Sandvik har 500 personer som skall utbildas. Man bör inte konkurrera med Prevent och andra.

Sök samarbete med Arbetsmiljöforum, Hans Augustsson. Bör samordna en arbetsmiljöforumdag. Ulf menar att ämnet kanske är för smalt för att nå en större publik.

Mette: En annan titel/vinkling ”Vad är det vi måste ha”. Kursrubriken är för vag, måste lyfta upp

svetsning.

Programförslaget till nya kursen: Att särskilja svetsområdet är svårt när man skall rekrytera deltagare. AFS Arbetsplatsens utformning kanske skall nischas en kurs mot den. Det finns få som har tid att gå ner på en sådan detaljerad nivå som svetsning. Bör kanske söka samarbete nästa gång. Hos Utvecklingsrådet (www.utvecklingsradet.se) finns en sammanställning (checklista) över vilka föreskrifter som är nya. Svetsning bör finnas med, har funnits tidigare. Detta bör man kunna bygga en kurs kring. En utbildning som roterar kring vilka föreskrifter som finns på området. Björn kontaktar Utvecklingsrådet om checklistan.

I Norge har man haft motsvarande kurser för ett antal år sedan med många deltagare. Internkontroll osv. Kurserna hette "Arbetsmiljö vid svetsning". Man översatte IVF:s material.

Det är det matnyttiga man åker på kurs för. Innehållet i programförslaget är det svårt att hitta så mycket matnyttigt i när det är så allmänt. Man måste fokusera på något enskilt krav. Helt annan typ av personal som jobbar med t.ex. LCA än som jobbar med det andra.

Arbetsmiljöansvaret är idag delegerat och cheferna är inte längre en självklar målgrupp.

Man uppfattar att det nu är en väldig skjuts på arbetsmiljöfrågor. När man gör en sådan här kurs bör man utgå från föreskrifterna och regelverket och fokusera på svetsidan. Man ger sig inte tid att läsa föreskrifterna utan behöver hjälp.

- d) KTH: Mathias rapporterade om läget för svetsprofessuren på KTH. Man kräver finansiering från industrin på 2 Mkr om året i 5 år.

- e) Parterna: Björn berättade att en kartläggning pågår om arbetsmiljön i industrin. Det är ett samarbete mellan parterna där man skall besöka fyra orter. Statistik med underklang "hur uppfattar vi problembilden". Man jobbar mycket med AFA och får statistik och jämför med statistik från andra länder. Det kommer i ny tidskrift som Björn skickar ut till gruppens medlemmar.

4,5 miljoner till ett projekt på FOA om Isosyanater. Har även bistått med finansiering till andra liknande projekt.

Man har försökt att framställa en "kemsajt" som har blivit nerlagd (fått nej till 1 Mkr).

FoU: Försäkringsbolagen har pengar för detta. AFA distribuerar forskningsmedel. Det drivs ett

- f) ~~IAA~~ projekt och det går att driva projekt genom parterna.

- g) Arbetslivsinstitutet: Mycket omorganisationer p.g.a. budgetunderskott. Toxrisk, Lung, Hud och Arbetsplatsens luft skall bort från institutet. Vart verksamheterna skall flyttas är oklart. Bengt rapporterade även om en artikel om "dödsfall vid svetsning..." Bengt har pratat med den norska artikelförfattaren (Trude Fossheim). De drabbade har fått en lunginflammation med vanliga bakterier. Det som är anmärkningsvärt är att de dött. En annan undersökning gäller en arbete på en speciell båt med vis typ av målning. Ett osannolikt antal personer blev sjuka med en stor blandning av symtom. Vad gäller publikation av detta menar Björn att vi inte är betjänta av skandalpress. Har vi inte information som är saklig bör man vänta tills man kan varna om detta med en samlad bild. Bengt skall träffa artikelförfattaren. Det finns fler studier som behandlar dödsfall av lunginflammation i samband med svetsning. Man bör precisera vad det handlar om för primer.

Bengt undersöker vidare för en vidare publikation.

- h) IVF: har omorganiserats. Inget ytterligare

9. Arbetsgruppens sammansättning

Gruppen ombeds meddela de kontakter de har på området LCA.

10. Övriga frågor.

Vismut, VI:s miljönyckeltal finns på nätet www.vi.se

Björn berättade att man från dansk sida har sagt att bly är ett problem vid framställning av stål. Det är och blir strängare regler. Sävemark menar att man strävar efter så låg blyhalt som möjligt vid stålframställning. Ingen har några uppgifter om konsekvenser av sänkta värden. Björn kollar vidare.

Det finns en mängd regler om yttre miljö (och arbetsmiljö?) som träder ikraft när storleken på ett företag överstiger 50 anställda. Information om detta finns på en CD-skiva "Regelbanken" från Prevent.

Björn om ”Vibrationer och Nois”: Han drog bakgrund till direktivförslag från EU. Rättsliga grunden är ett antal EG-fördrag. Björn har 18 personer i en referensgrupp. Bekymret är att skilja på generella standarder osv. Enligt maskindirektivet skall man i bruksanvisningen ange nivåer för vibrationer. Man vill skydda arbetstagare för hälsorisker som beror av vibrationer genom mätning, riskbedömning. Om insatsvärden överskrids anges ett antal åtgärder. Hälsoundersökningar, byte av utrustning osv dokumenteras. Detta skall implementeras i Sverige om 3 år. Ca 1% av alla arbetssjukdomar är kopplade till vibrationer. Björn visade statistik. Det finns redan rekommendationer och bra regler på området. Bekymret är att många faktorer påverkar resultatet vid mätning av vibrationer, var på verktyget man mäter, vilken slipskiva som används osv. Om bruksanvisningen anger $1,3 \text{ m/s}^2$ kan fältmätningar visa $1,9\text{-}9,1 \text{ m/s}^2$. En mätning av ett verktyg kostar ca 10 kkr. Vilket är samma pris som två maskiner. Arbetsgivaren skyldig att mäta. Finns hjälpmedel som dämpar vibrationer i slipmaskiner. 5 maxvärde 2,5 är insatsvärde (action value)

För buller finns också direktivförslag 80 db i action value och 85 db i limit value.

Huvudproblemet som Björn belyste gäller tvånget på mätning av utrustningarna i verkstäderna.

Björn återkommer med sammanfattning om detta för info till Svetskommissionens medlemmar genom Svetsen och mail.

11. Nästa möte.

Nästa sammanträde äger rum **måndagen den 25 oktober 2001** hos VI Storgatan 5 i Stockholm (tid kl 09.00).

Vid protokollet

Mathias Lundin